

“Feu que els vostres veïns aprenguin català”

Viviane Reding és la comissària de Cultura i Educació de la Unió Europea. Des de fa cinc anys, aquesta luxemburguesa experiodista i llicenciada a la Sorbona dirigeix la més intangible de les polítiques europees, la cultural. Premi Sant Jordi el 1992, Viviane Reding té molt a dir sobre la diversitat cultural i el català a Europa.

Des del seu càrrec com a comissària de Cultura i Educació, quins reptes comporta l'ampliació de la UE?

—Europa s'engrandeix i s'enriqueix amb l'ampliació, però si volem treure profit d'aquest patrimoni europeu, l'hem de conèixer. I aquí ens trobem amb un problema: encara que la majoria dels joves coneixen la seva cultura, més o menys, desconeixen la cultura dels seus veïns. Així doncs, descobrir la cultura i el patrimoni d'aquesta diversitat cultural serà una de les responsabilitats polítiques principals del futur. No es pot viure en una gran família, respectant els membres d'aquesta família, si no coneixes qui són.

Per això intentem obrir les nostres universitats, i fer que aquestes col·laborin, perquè la gent jove pugui anar d'universitat en universitat per tal d'aprendre no només ciència sinó diversitat cultural.

—El projecte Erasmus Mundus està concebut en aquesta direcció?

—Sí, es busca tenir al nivell de màster moltes universitats que treballin juntes i que ofereixin un programa de màster únic. Per obtenir el diploma Màster Europeu, els estudiants hauran d'anar almenys a tres universitats en tres països diferents.

—Vostè està a favor de la liberalització dels serveis culturals o de mantenir l'excepció cultural?

—No mesclém conceptes. A l'interior d'Europa voldriem aixecar ponts entre les diferents cultures. Així les cultures viatjaran, aprofitant-nos tots de la riquesa cultural que hi ha al nostre continent. Això per una banda. Alhora necessitem protegir aquesta di-

versitat cultural perquè sobrevisqui. Per això no podem obrir aquesta diversitat al mercat internacional de la mateixa manera que ho fem amb els béns de consum. Una pel·lícula, per exemple, té una ànima, no és un bé de consum, és un bé cultural, quelcom que mereix ser protegit. I hem de fer possible que la cultura sigui subvencionada en el futur, ja sigui a àmbit local, regional, nacional o europeu. Si volem ajudar la cultura a sobreviure i que viatgi, no la podem deixar en el mercat global. Per aquesta raó la nostra política cultural dins d'Europa és diferent que fora d'Europa: dins d'Europa, obertura completa; cap a l'exterior, protecció.

—Així doncs, en un futur proper no hi ha res a negociar a l'Organització Mundial del Comerç (OMC)?

—No! La nostra cultura no està sota discussió en la propera trobada de l'OMC. A més, hom pot veure com en el projecte per a un Nou Tractat hem deixat clara aquesta diferenciació: tenir la possibilitat d'una política oberta interiorment i d'una política de protecció de portes enfora.

—Sectors catalans diversos denuncien al Govern espanyol per derivar cap a la uniformitat cultural. Què diria tant als que temen aquesta tendència com als que imposen aquesta hegemonia?

—Simplement no crec que això estigui succeint. I si fos veritat que quelcom semblant està passant, seria catastròfic. Perquè representaria un escurçament de la nostra riquesa. Mira, jo, com a luxemburguesa, he vist com la meua cultura a Europa s'ha enfortit. I com a comissària sempre he lluitat pel progrés de totes les llengües i

cultures. Sempre dic que no hi ha llengües grans o petites, sinó llengües maternes. I aquestes sempre són grans llengües. Al meu entendre, no hi ha cultures dominants. Hi poden haver cultures més o menys compartides per la gent, però totes són valuoses.

Per exemple, en el sistema financer per al cinema europeu hem inclòs un article específic per a cultures petites, ja que aquestes manquen de mercat. En aquests casos, cal fer un esforç subvencionador més gran que en altres casos, com per exemple per una pel·lícula francesa o anglesa, les quals automàticament tenen un mercat ampli. Hem de donar una oportunitat a les cultures mitjanes i petites perquè visquin. D'això depèn la nostra riquesa. Si perdéssim una d'aquestes cultures, tots com a europeus en sortiríem malparats.

—I si en un moment històric donat passés això, que una cultura envaeix el terreny d'una altra petita cultura, la Comissió...

—La Comissió protestaria! De ben segur que protestaria. Penso que la solució és el multilingüisme, no una Europa que es redueix a si mateixa.

—Veu alguna possibilitat que el català i altres llengües anomenades minoritàries i regionals passin a ser oficials a Europa o que obtinguin un estatus especial a la UE, com és el cas de l'irlandès?

—No crec pas que els governs estiguin disposats a canviar l'estatus lingüístic. Però certament hem vist un canvi en les polítiques lingüístiques, sobretot després de l'Any Europeu de les Llengües al 2001. Vam anar més enllà de les llengües oficials. També vam incloure als programes, en el reconeixement social i cultural, totes les altres llengües. Hom hauria d'encarar això d'una manera més relaxada.

Penso que la realitat a Europa està sòlidament reconeguda. I penso per exemple en un país com França, on temps enrere només el francès era acceptat, i ara tens més i més llengües regionals. A Europa la tendència és cap al multilingüisme i cap al reconeixement del vessant cultural de les llengües. No penso que la llei fonamental o els tractats europeus experi-

“A Europa no hi ha cultures dominants. Hi poden haver cultures més o menys compartides per la gent, però totes són valuoses.”

mentaran canvis. Però la percepció de les poblacions respecte a les realitats culturals sens dubte han canviat, de la mateixa manera que ho ha fet la mentalitat oberta dels europeus cap a les cultures diferents a la d'ells mateixos.

En aquest aspecte estic molt tranquil·la, encara que entenc les reflexions institucionals que es donen a Catalunya al voltant del fet lingüístic.

—Entrant en aquests programes de Cultura i Educació de la Unió Europea es podria obrir la porta cap a l'oficialitat?

—No, no ho penso pas, això és una qüestió purament nacional. No crec que els governs obrin de nou aquest debat. Penso que el debat està tancat. Però el fet cultural, el fet educacional, l'obertura de la cultura i el respecte a la cultura és un fet. Que actualment aquestes llengües siguin o no oficials, a l'hora de la veritat, en la vida d'aquestes cultures no té un paper predominant. Però sí que t'he de dir que els nou països que se'ns incorporen estan molt preocupats de perdre la seva cultura, ja que van estar sota dominació russa. Es van alliberar i ara construeixen les seves identitats. Però la incorporació a Europa els fa témer

que tot s'ensorrarà de nou. El que hem de fer en els propers anys és mostrar als nousvinguts que això no passarà. Ben al contrari, Europa ajuda a desenvolupar-se a les petites identitats.

—Doncs quin missatge donaria als catalanoparlants que realment volen l'oficialitat del català a Europa?

—M'agradaria dir-los: teniu una llengua meravellosa, parleu-la, escriviu-la, produïu art amb el català, apreneu la llengua dels vostres veïns, i feu que els vostres veïns aprenguin català, ensenyeu a tots els vostres veïns com és de meravellosa la vostra cultura i apreneu sobre les meravelloses cultures dels vostres veïns.

—L'Any europeu de l'educació a través de l'esport (EYES – Mou el cos, allibera la ment) és una gran idea. Però què espera de la posada en escena d'aquest esdeveniment?

—Tres coses. Hem detectat a través de les nostres estadístiques que la gent jove comença a tenir un problema d'obesitat. El seu pes augmenta i és degut al fet que cada vegada es mouen menys. Si no fem res, en el futur tindrem un problema de salut pública. Primer missatge, doncs: mou el cos.

El segon missatge és: movent el cos i fent esport a l'escola, al club o al carrer, també s'aprenen regles. Jugar, respectar les regles i l'adversari, treballar en equip... són elements molt importants en la nostra societat. I a través de l'esport podem ensenyar respecte a les diferents cultures. Finalment, el tercer missatge seria que no tot el que hem de fer ha de ser remunerat. Perquè el nostre esport i la nostra societat en el seu conjunt només poden funcionar si la gent s'anima a participar. EYES no és una iniciativa top-down (en què els governants proposen i les poblacions s'hi sumen) sinó bottom-up (on la gent del carrer té la idea que després hauran de recollir els governants), a fi que tothom hi pugui contribuir.

—Una altra iniciativa important és l'Europass.

—Europass és transparència i eficiència. Normalment quan un se'n va a un altre país per buscar feina s'em-

porta el seu diploma. Però el diploma no ho diu tot; també hem de comptar amb els compromisos personals, el treball de voluntari que s'ha fet, l'aprenentatge de llengües suplementàries, les pràctiques en un altre país... és a dir, el que hom representa. Posarem tot això en un protocol únic per a tot Europa. La qüestió és que la persona que llegeixi aquest document, i que estigui buscant un col·laborador, pugui llegir-ho fàcilment i fer-se una idea de qui és aquesta persona. Això serà bo per a la mobilitat.

—Els Països Catalans hem estat una terra d'immigració. Ara s'esdevé una nova onada de nouvinguts. Quina és per a vostè la recepta màgica per a l'equilibri entre multiculturalisme i integració?

—Gens fàcil... i torno a parlar com a luxemburguesa. A Luxemburg tenim el 35% de la població que no són luxemburguesos. El secret està en saber conservar la identitat al mateix temps que es permet a la resta ajuntar-se a

aquesta identitat, tenir una societat oberta que integri els altres sent conscients que vénen d'unes arrels diferents. A Luxemburg tothom aprèn luxemburguès a l'escola, però els luxemburguesos parlen moltes llengües a més del luxemburguès. També parlem francès, alemany, anglès. I com que tenim molts immigrants italians i portuguesos, també hem après aquestes llengües llatines, i ells parlen luxemburguès. Amb tot, s'esdevé una societat amb una cultura bàsica, sí, però amb components que aporten quelcom suplementari a la cultura fonamental. Es tracta de ser obert. Sens dubte, les societats petites tenen més possibilitats d'acomplir la integració amb èxit, de manera molt conscient, més que les grans societats. Per això crec que Catalunya no tindrà problemes respecte a l'obertura i integració.

Miquel Àngel Díez i Besora
(Brussel·les)

Convocatòria XV Nit de Sant Jordi

30 d'abril 2004 • Capella Sant Domènec • Perpinyà

PREMI RAMON JUNCOSA

Recull de narracions curtes, dotat per la Generalitat amb 1.525 €

Podran postular a aquest premi exclusivament reculls de narracions curtes o contes per adults. El nombre de narracions o contes del recull és lliure. L'extensió del conjunt de les obres presentades serà de 90 a 100 pàgines.

Generalitat de Catalunya

PREMI JOVES ESCRITORS

Narrativa, dotat pel Consell General amb 500 € destinats als participants de primària 500 € destinats als participants de liceu

Narració de tema lliure, l'extensió de les obres serà de 6 a 8 pàgines. Podran postular a aquest premi estudiants del tercer cicle de primària, de col·legis i liceus. Cada premi de 500 € es repartirà de la manera següent: 167 € per a l'alumne i 333 € per a l'establiment escolar.

PREMI FRANCESC CATALÀ

Poesia, dotat per Òmnium Cultural amb 915 €

Podran postular a aquest premi exclusivament obres de poesia de tema lliure. L'extensió del conjunt de l'obra no haurà de ser inferior a 5 pàgines ni d'excedir les 8.

PREMI DE NARRACIÓ PER A INFANTS

Contes per a infants, dotat pel CeDACC de l'Ajuntament de Perpinyà amb 762 €

Premi destinat a recompensar una narració de tema lliure amb o sense il·lustracions per servir de lectura a infants i joves de 6 a 12 anys d'edat. L'extensió màxima de les obres presentades no haurà d'excedir 6 pàgines

PREMI DE REPORTATGE - PERIODISME DE PREMSA

Dotat pel setmanari El Temps amb 410 €

L'obra premiada serà publicada al setmanari "El Temps"

Podran postular a aquest premi exclusivament reportatges escrits sobre temes tractant de Catalunya Nord. L'extensió màxima de les obres presentades no haurà de ser inferior a 3 pàgines ni d'excedir les 5.

Bases de la Convocatòria

- 1 Les obres que aspiren a aquests premis hauran de ser inèdites i redactades en llengua catalana
- 2 Els originals hauran de ser presentats en tres còpies, amb fulls de mida A4, mecanografiats en una sola cara amb doble espai
- 3 Totes les obres hauran de ser presentades sense cap firma. Les referències que permetin d'identificar l'autor: nom, cognom, adreça i telèfon, hauran d'anar separades però adjuntes a l'obra, dins d'un sobre tancat que farà esment, en la part exterior, únicament del títol de l'obra i el premi al qual es participa
- 4 Les obres hauran d'arribar imperativament abans del 30 de març 2004 a Òmnium Cultural Catalunya Nord, 12 carrer Jean Jaurès 66670 BAGES
- 5 L'adjudicació dels premis es farà en el transcurs del sopar que tindrà lloc el dimarts 30 d'abril 2004 a Perpinyà
- 6 La presentació dels originals pressuposa, per part dels concursants, l'acceptació de les presents condicions generals, així com de les bases referents a cada premi
- 7 Els premis no podran ser repartits entre dos o més concursants
- 8 L'obra guanyadora del premi "Catalunya Nord, Ramon Juncosa" serà editada i distribuïda a tot Catalunya
- 9 L'obra guanyadora del premi Reportatge serà publicada al setmanari El Temps
- 10 La resta d'obres premiades seran publicades per Òmnium Cultural Catalunya Nord, en el termini d'un any a partir de la data de la concessió del premi
- 11 Els drets d'autor són propietat d'ÒCCN
- 12 El nom dels jurats es donarà a conèixer oportunament
- 13 Les decisions dels jurats són inapel·lables
- 14 ÒCCN es reserva el dret de modificar, per causa de força major, aquesta convocatòria
- 15 ÒCCN no tornarà les còpies de les obres no premiades

Organitzat per:

ÒMNIMUM CULTURAL CATALUNYA NORD, PERPINYÀ